

BIBLIOTECA

LETRAS GALEGAS 1963-2004

◉ **DE ROSALÍA DE
CASTRO A
XAQUÍN
LORENZO**

Por Ramón Beltrán Carballeira

1963 | Rosalía de Castro

- Naceu en Santiago no 1837. Morreu en Padrón no 1885.
- Obras: Cantares Gallegos, Follas Novas, En las Orillas del Sar
- Este barro mortal que envolve o Espírito,
¿quen o entendera, Señor...?
Follas Novas

1964 | Alfonso Daniel R. Castelao

- Naceu en Rianxo no 1886. Morreu no exilio en Bos Aires no 1950.
 - Obras: Cousas, Retrincos, Os dous de sempre, Sempre en Galiza.
 - A terra que nos dou o ser e que nos recollerá na morte como semente de novas criaturas
- Sempre en Galiza**

1965 | Eduardo Pondal

- Naceu en Ponteceso (A Coruña) no 1835. Morreu na Coruña no 1917.
- Obras: *Queixumes dos pinos*, *Os Eoas*, *Álbum de la caridad*.
- *Os tempos son chegados dos bardos das idades, que as vosas vaguedades cumprido fin terán.*

Quiexumes dos pinos

1966 | Francisco Añón Paz

■ Naceu en Boel, concello de Outes (A Coruña), no 1812. Morreu en Madrid no 1878.

■ Obras: *Himno dos povos*.

■ *Ergue esa altiva testa, Galicia, e non te engruñes
do teu porvir dourado a estrela vai
raiar,
das armas e das letras, tempo é que o
cetro empuñes.*

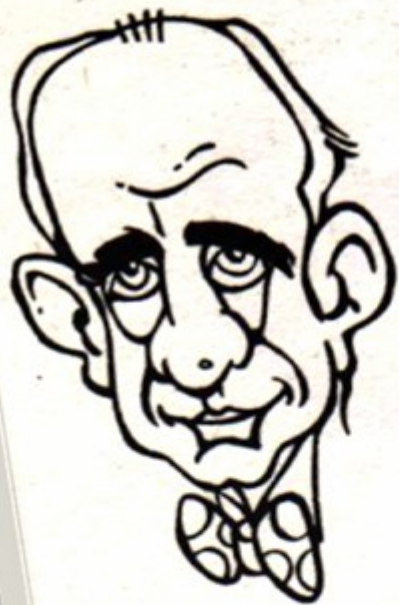
1967 | Manuel Curros Enríquez

■ Naceu en Celanova no 1851. Morreu na Habana no 1908.

■ Obras: *Aires da miña terra*.

■ *Ai, estación florida,
gallarda primaveira,
quén pra botar che copras
tivera o que non ten!...*

Aires da miña terra

1968 | Florentino López Cuevillas

■ Naceu en Ourense no 1886. Morreu en Ourense no 1958.

■ Obras: *Prosas Galegas*.

■ ¡Probiños os ríos! Os máis pequenos morreron xa. As fervenzas dos outros calaron ca súa leda cantiga, e os muiñeiros esqueceron as noites afrodíticas dos muiños.

Prosas Galegas

1969 | Antonio Noriega Varela

- Naceu en Mondoñedo no 1869. Morreu en Chavín de Viveiro no 1947.
- Obras: Montañas, Como falan os Brañegos, D'O Ermo.
- ¡Nin rosiñas brancas, nin claveles roxos!
Eu venero as froliñas d'os toxos.
D'os toxales as ténues froliñas,
que sorríen, a medo, entr'espiñas.
Entr'espiñas que o Ceyo agasalla
con diamante-las noites qu'orballa.
D'o Ermo

1970 | Marcial Valladares Núñez

■ Naceu en Vilancosta-Berres (A Estrada) no 1821. Morreu en Vilancosta-Berres (A Estrada) no 1903.

■ Obras: *Maxina ou a filla espúrea*.

■ *Pico Sagro*, e subindo a aquela altura de dous mil cento trinta e oi-to pes sobre o nivel do mar, altura onde, según lendas e tradicións do País, habitaron antigos mouros, e dis que algún habita aínda...

1971 | Gonzalo López Abente

■ Naceu en Muxía no ano 1878. Morreu en Muxía no 1963.

■ Obras: O Diputado por Veiramar, Fuxidos, Vaosilveiro, Centileos nas ondas.

■ Lostregueante choviscar de estrelas
No escuro seo dunha noite en calma;

Labarada de auceiros e de arelas
A arder na seca gándara da ialma.

Centileos nas ondas

1972 | Valentín Lamas Carvajal

■ Naceu en Ourense no ano 1848. Morreu en Ourense no 1906.

■ Obras: *Galleada*, *O Catecismo do Labrego*. *Saudades Gallegas*. *A musa das aldeas*.

■ *No medio dun souto, ao pé dunha serra,
na cume dun monte, no fondo dun val,
coas chouzas de seixos telladas de colmo,
están as aldeas, o mundo rural.*

A Aldea

1973 | Manuel Lago González

■ Naceu en Tui no ano 1865. Morreu en Santiago no 1925.

■ Obras: *Alborada, Calabazas, Escolma de poesías.*

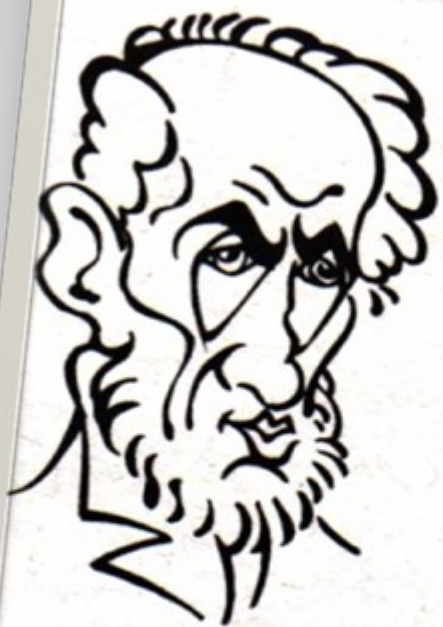
■ *Craro sol de lanzas de ouro,
lavarada, que alcendida
nos espazos,
de lus vertes un tesouro,
i eres fogo, i eres vida;
craro sol...*

Inverneiras

1974 | Xoán V. Viqueira Cortón

- Naceu en Madrid en 1886. Morreu en Bergondo (A Coruña) no 1926.
- Obras: Ensaios e poesía.
- *¿Da gándara erma e triste,
piñeiro bravo,
non ouces do mar o mar molto
tan solitario?*

1975 | Xoán Manuel Pintos Villar

- Naceu en Pontevedra no 1811. Morreu en Vigo no 1876
- Obras: *A Gaita Galega tocada polo gaiteiro*, *A Galicia*.
- *Ou Galicia, Galicia boi de palla canta lástima ten de tí o Gaiteiro!*
A gaita galega tocada polo gaiteiro

1976 | Ramón Cabanillas

- Naceu en Fefiñáns-Cambados no ano 1876. Morreu no 1959 en Cambados.
- Obras: *Vento Mareiro*, *Da terra aso-ballada*, *Na noite estrelecida*, *Versos de alleas terras*.
- *Na noite pecha entréi pinal adiante, medoñento, a ialma dun feitizo prisioneira. Na morte de Castelao*

1977 | Antón Villar Ponte

- Naceu en Viveiro en 1881. Morreu na Coruña en 1936.
- Obras: *Nuestra afirmación regional.*
- *Eu penso que as únicas saetas que van sempre rectas a furar o branco do futuro son aquelas que se lanzan valéndose do arco da nosa lingua, xa, que só entón mostrámonos orixinaes*
Pensamento e sementeira

1978 | Antonio López Ferreiro

■ Naceu en Santiago en 1837. Morreu en Vedra en 1910.

■ Obras: Historia de la Santa Apostólica Metropolitana Iglesia de Santiago de Compostela, A tecedeira de Bonaval, O castelo de Pambre, O niño das pombas.

■ Os dous regos, de que falamos, pasaban ao pe da muralla e ao mesmo tempo que servían de foso, facían máis vistoso e animado o paisaxe.

O castelo de Pambre

1979 | Manuel Antonio

■ Naceu en Rianxo en 1900. Morreu en Rianxo no 1930.

■ Obras: *De catro a catro.*

■ No cuadrante estantío das estrelas

ficóu parada esta hora:

O cadavre do Mar

fixo do barco un cadaleito.

De catro a catro

1980 | Alfonso X o Sabio

■ Naceu en Toledo en 1221. Morreu en Sevilla no 1284.

■ Obras: *Cantigas de Santa María*.

■ *Que ámbalas súas mãos assí
s'encolleran*

*que ben por cabo dos hombros todas se
meteran*

Cantigas de Santa María

1981 | Vicente Risco

- Naceu en Ourense no 1884. Morreu en Ourense no 1963.
- Obras: Teoría do nacionalismo galego; Nós, os inadaptados; Tres contos maravillosos, Leria.
- Nas caminatas longas polas vereas enlamadas do val, antre as muradellas dos eidos e á sombra dos carballos, polos vieiros abertos da serra, batidas do vento, antre as uces e as carqueixas...
Leria

1982 | Luis Amado Carballo

■ Naceu en Pontevedra en 1901. Morreu en Pontevedra en 1927.

■ Obras: *Proel*, *O galo*.

■ *Axióñllanse os camiños
abrazados ao cruceiro
nunha azul eternidade
de pedra e ceo.*

Proel

1983 | Manuel Leiras Pulpeiro

■ Naceu en Mondoñedo no 1854. Morreu en Mondoñedo no 1912.

■ Obras: *Cantares gallegos*.

■ *¿Por qué o ceo máis limpo ao*

galego

lle párece afumado?

¿Por qué a terra frofida que manda

lle cheira a escamallo?

Obras completas. Poesías

1984 | Armando Cotarelo Valledor

■ Naceu na Veiga en 1879. Morreu en Madrid en 1956.

■ Obras: Trebón, Sinxebra, Lubicán, Hostia, Beiramar, Mourenza, Contos de Nadal.

■ ¿Relembras?... Foi na doce Aquitana. A raiosa primaveira enguirlandaba a campía e a serán deitaba tranquil coma un misteiro frofido.

Hostia

1985 | Antón Losada Diéguez

■ Naceu en Boborás-Ourense en 1884.
Morreu en Pontevedra no ano 1929.

■ Obras: A domeadora, Adiante, Os ca-
miños d'o agrarismo galego.

■ Craros sonhos,
frolecidos
cobizando un ideal;
aniñados,
enchiados
nunha roseira lanzal.

Nós, nº 71

1986 | Aquilino Iglesia Alvariño

■ Naceu en Seivane, Vilarente, Abadín, en 1909. Morreu en Santiago en 1961.

■ Obras: *Señardá*, *Corazón ao vento*, *Cómaros verdes*, *Lanza de soledá*, *Nenias*, *Leva o seu cantare*.

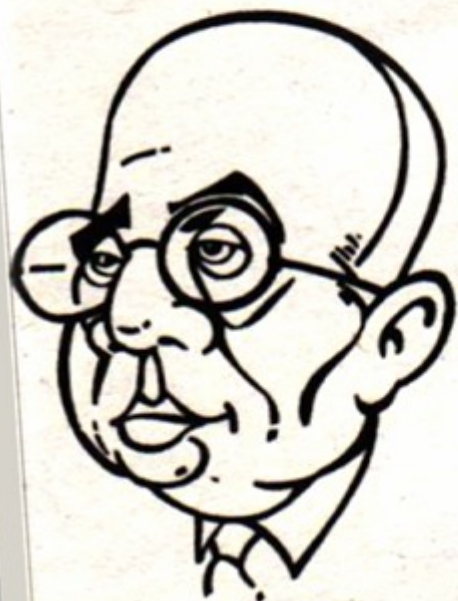
■ *Corazóns desfeitos como mares sin sosego navegan tristes cara ás terras de xentes de outra fala...*

Homenaxe a Ramón Cabanillas

1987 | Francisca H. Garrido

- Naceu na Coruña en 1869. Morreu na Coruña en 1950.
 - Obras: Sorrisas e bágoas, ¡Almas de muller... Volallas na luz!, Pepiña, Reproba, Familia de lobos, Néveda.
 - Querendo un gran poema cantar, dú-bidas teño; que se falo galego non me entenden; e a cantar castillán nan me comprendo.
- Néveda**

1988 | Ramón Otero Pedrayo

■ Naceu en Ourense en 1888. Morreu en Ourense en 1976.

■ Obras: Os camiños da vida, Arredor de si, Ensaio histórico sobre a cultura galega, Teoría do paisaxe galego, Bocarribeira.

■ Nas queixumosas táboas
Brosladas finalmente polo verme
analista de insomnios e

repousou o meu pai no cadoleito, ...
Bocarribeira

1989 | Celso Emilio Ferreiro

■ Naceu en Celanova no 1912. Morreu en Vigo no 1979.

■ Obras: Cartafol de poesía, O sono sulgado, Viaxe ao país dos ananos, Terra de ningures, Longa noite de pedra.

■ O teito é de pedra.
De pedra son os muros
i as tebras.

De pedra o chan
i as rexas.

Longa noite de pedra

1990 | Luis Pimentel

■ Naceu en Lugo no 1895. Morreu en Lugo en 1958.

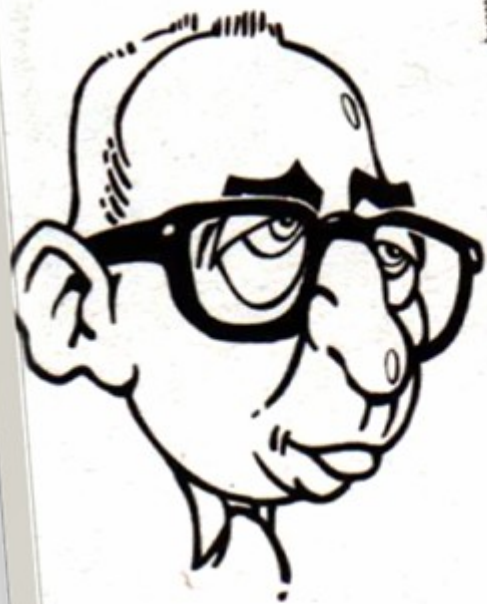
■ Obras: Triscos, sombra do aire na herba, Barco sin luces, Antoloxía, Cunetas.

■ Tarde inmóvil, eterna.

Quédase dulcemente
en que soedade, lonxe?

Ceo, ceo, máis ben luz.

Equilibrio diste gris
tan tenro.

1991 | Álvaro Cunqueiro

- Naceu en Mondoñedo en 1911. Morreu en Vigo no ano 1981.
- Obras: As crónicas do Sochantre, Xente de aquí e de acolá, Merlín e familia, Cantiga nova que se chama Ribeira.
- Escóitame ti, miña señora amada, cando do peito meu o trobo arde ou atrás de tí a sombra do meu soño loucamente a túa apreixa e bica?
Dona do corpo delgado

1992 | Fermín Bouza-Brey

- Naceu en Pontearreas en 1901. Morreu en Santiago no 1973.
- Obras: *Cabalgada en Salnés, Nao senlleira, Seitura.*
- Regusto de alonxarme para logo voltar, e adormir no teu colo abranguendo o teu van, como un Miño quencido polo peito dos vals...,
Retorno

1993 | Eduardo Blanco Amor

- Naceu en Ourense no 1897. Morreu en Vigo no ano 1979.
- Obras: Romances galegos, Poema en catro tempos, A esmorga, Os biosbardos, Xente ao lonxe, O cancionero.
- Agarimantes cóxegas, moxenas no teimoso cristal bulinte espello dos vimios confidentes pola beira. Sobro de nós, dondo silencio, o ceio. A pesca

1994 | **Luis Seoane**

- Naceu en Bos Aires en 1910. Morreu na Coruña no 1979.
 - Obras: Fardel de eisilado, Na brétema, Santiago, As cicatrices, A maior abundamento.
 - Un burato cun picho no muro, a fonte da rúa do Franco, con unha auga mellor que outras, que roidosa enchía as sellas cantando a auga e brincando.
- A fonte**

1995 | Rafael Dieste

■ Naceu en Rianxo no 1899. Morreu en Santiago en 1981.

■ Obras: Al amanecer, Nuevo retablo de las maravillas, Viaje duelo y perdición, Viaje y fin de don Fontán, A fiestra valdeira.

■ Púxose a asubiar algo que escomenzou en tango e rematou en vella cantiga, mentras os vidros da fiestra choromicaban diante dos seus ollos, estragoando a rúa homilde.

A fiestra valdeira

1996 | Xesús Ferro Couselo

■ Naceu en Louro, Valga, en 1906. Morreu en Ourense en 1975.

■ Obras: *O Deus Bandua da Veiga*, *Cómo e por qué os escribanos deixaron de empregar o galego*, *A vida e a fala dos devanceiros*, *O Tumbo de Fiaes*.

■ *O galego entón é a fala dos vasallos e dos señores, dos cregos e dos labregos, e óucese o mesmo nos concellos que nas eirexas...*

Homenaxe a Otero Pedrayo

1997 | Ánxel Fole

■ Naceu en Lugo en 1903. Morreu en Lugo no 1986.

■ Obras: *Á lus do candil*, *Terra brava*, *Pauto do demo*, *Contos da néboa*, *Historias que ninguén cre*.

■ Era noite de lúa chea i eu collín o camiño de volta para Pacios. E fun pensando que a voz de neno de don Casto facía tempo que era un pouco rouca, coma si tivera un catarro á gorxa.

Contos da néboa

Contos da néboa
catarro á gorxa

1998 | **Martín Codax,
Johan de Cangas, e Mendinho**

- Obras: *Cantigas de amigo.*
- *Ondas do mar de Vigo,
se vistes meu amigo,
e, ai Deus, se verra cedo!*
Cantigas de amigo

1999 | Roberto Blanco Torres

■ Naceu en Santa María dos Baños de Cuntis en 1891. Morreu na Peroxa en 1936.

■ Obras: *Orballo da media noite.*

■ *O monte está sereo,
os penedos vixían;
a gándara está virxe
d'a profanación aínda.*
Orballo da media noite

2000 | Manuel Murguía

■ Naceu en Frexel (Arteixo) en 1833. Morreu na Coruña en 1923.

■ Obras: *Diccionario de escritores gallegos*, *Historia de Galicia*, *Los precursores*, *Galicia*.

■ *¡O noso idioma! O que falaron nosos pais e vamos esquecendo, o que falan os aldeáns e nos achamos a punto de n'entendelo; aquel en que cantaron reis e trovadores...*

Discurso nos Xogos Frorais de Tui

2001 | Eladio Rodríguez

■ Naceu en San Clodio (Leiro) en 1864.
Morreu na Coruña no ano 1949.

■ Obras: *Folerpas*, *Raza e terra*, *Oraciós
campesiñas*, *Diccionario Enciclopédico
Gallego-Castellano*.

■ *Quixera que os meus versos
Cheirasen á terra húmida,*

.....
*sonasen sempre a cántigas
barudas;...*

Oraciós campesinas

*Oraciós campesinas
barudas;...*

sonasen sempre a cántigas

2002 | Frei Martín Sarmiento

■ Naceu en Vilafranca do Bierzo no ano 1695. Morreu no convento de San Martín (Madrid) en 1772.

■ Obras: *Demostración crítico-apologética del Teatro Crítico Universal*, *Memorias para la historia de la poesía y poetas españoles*, *Reflexiones literarias para una Biblioteca Real*, *Pensamientos crítico-botánicos*, *Coloquio de 24 gallegos rústicos*, *Catálogo de voces vulgares*, *Catálogo de voces y frases de la lengua gallega*.

2003 | A. Avilés de Taramancos

■ Naceu en Taramancos (Noia) en 1935. Morreu na Coruña en 1992.

■ Obras: *As moradiñas do vento, A frauta i o garmelo, O tempo no espello, Cantos caucanos, As torres no ar, Última fuxida a Harar.*

■ *Aquela chambra fina con bordados de delicada man! ¡Qué ar tan xoven cinguía no teu peito! ¡Que nobreza campesiña e galana ofrecía!*

2004 | **Xaquín Lorenzo
Fernández**

■ Naceu en Ourense en 1907. Morreu en Ourense en 1989.

■ Obras: *Etnografía. Cultura material, Vellas artes de pesca no río Miño, A Casa, Distribucións dos xugos na Galiza, Metamorfosis dunha casa castrexa, Cantigueiro popular da Baixa Limia.*

Irakurri

पढ़ना

léigh

読む

lugeola

loosa

legere

soma

moñe ñ

lire

lukea

čítati

baca

llegir

読

läsa

читать

olvas

ler

czytać

lesen

legi

read

leer

le

lexon

läsa

읽다

διαβάζω

leggere

lohkat

brati

lezen

les Antexeria
BIBLIOTECA